

TAAL / AFWACHTEN
OF WOORD AANSLAAT

Oikofobie

Lucas Gasthuis

Of Ronald Plasterk als politicus veel sporen zal nalaten, wordt betwijfeld. Maar de PvdA-minister mag wel al trots zijn op een taal-kundige nalatenschap. Als columnist bracht hij 'ietsisme' in zwang. Het woord staat nu in de *Van Dale*: 'geloof in het bestaan van een metafysische kracht'. Een nieuw woord lanceren moet een goed gevoel geven. Kees van Kooten en Wim de Bie waren er meesters in. Het voor zichzelf sprekende 'doemdenken' is een van de vele vondsten van het komische duo, net als 'regelneven' en 'positivo'.

Soms wordt al te krampachtig geprobeerd om iets nieuws te bedenken. Schrijver A.F.Th. van der Heijden leek bij de onder-vraging in *College Tour* erg in zijn nopjes met zijn bedenksel 'verschaming'. Maar toen bleek dat dit niet meer dan een synoniem van 'verschraling' was, leek de kans op inburgering van de trouwvaille al snel verkeken. Het is nog even afwachten hoe het zal gaan met 'oikofobie'. Het woord vormt de titel van het laatste boek van Thierry Baudet. Het is bedacht door de Britse filosoof Roger Scruton en afgeleid van *oikos*, Oudgrieks voor 'huis'. Het is de tegenhanger van 'xenofobie' en staat voor de angst voor het eigene.

De vlag dekt niet helemaal de lading van de tirades van Baudet, want hij kritiseert vooral een vermeende minachting door de elite van de eigen cultuur en tradities. Maar de polemische conservatief krijgt zoveel aandacht van de media dat hij er wellicht toch in slaagt om het misleidende woord leven in te blazen. Een culinair medewerker van *NRC Handelsblad* heeft het in elk geval opgepikt. Hij sprak in een pleidooi voor meer waardering voor de bokking over de 'oikofilosering' van dit typisch Nederlandse exportproduct. **E**

MARIJKE HILHORST

Geen liefdadigheid, liever gewoon werk

Ze is een beeldschone vrouw, intelligent, energiek, moeder van vier dochters, maar het gaat hier over haar bedrijf Worlds of Opportunities, daarom houden we het bij Saskia.

De afgelopen jaren verbleef ze zeer geregeld in Indochina en zag daar wat er mis was met ontwikkelingshulp: die haalt mensen niet duurzaam uit armoede. Hulp bestaat dikwijls uit tijdelijke projecten waaraan na drie of vier jaar een eind komt en dan worden ze weer aan hun lot overgelaten. Ook dat het om eenrichtingsverkeer van donoren gaat, draagt niet bij aan een oplossing. 'Rijke landen geven en kijken niet wat ontwikkelingslanden te bieden hebben, terwijl geven klein houdt,' weet Saskia. Zij wil ze juist sterk maken: 'Je kunt een bedelaar een munt toewerpen, maar beter is te streven naar een maatschappij die geen bedelaars voortbrengt.'

'Mijn missie,' zegt ze, 'is zoveel mogelijk mensen deel te laten uitmaken van onze economie om zo werelden met elkaar te verbinden. Je moet zorgen dat gemarginaliseerde mensen zelfvertrouwen krijgen, en werk geeft dat. Met een inkomen tel je mee. En als ze ook nog een kwalitatief luxe product maken waarop zij trots kunnen zijn en dat anderen willen hebben, dan komt een droom uit.'

Dat sprak mij erg aan. Hoe vaak heb ik op verre reizen niet uit plichtmatige beleefdheid of misschien zelfs medelijden een suf poppetje of een rieten mandje gekocht dat thuis in de prullenmand belandde – als ik het niet al had achtergelaten op de hotelkamer.

Saskia is geen geitenwollensokkentype, ook niet iemand die klein denkt, ze is een gepassioneerde doener met een missie en de wereld is haar speeltoneel. Natuurlijk werd ze aanvankelijk voor gek verklaard, maar mooi dat het haar lukte een internationaal bedrijf op te zetten: Worlds of Opportunities, kortweg WOO. Dat kijkt naar de kansen, niet naar de problemen. Uitgangspunten zijn werkgelegenheid, authenticiteit, hoogwaardig design, duurzaamheid en winst. Die maakt ze waar. De producten – nu nog beperkt tot een collectie luxe geurkaarsen – moet een fatsoenlijke bijdrage opleveren voor alle schakels in de keten.

Toegegeven, kaarsen maken klinkt niet erg

vernieuwend. De manier waarop dat gebeurt is wél innovatief: met oude flessen, superieure bijenwas en delicate geuren maakt WOO luxe kaarsen. Het gaat hier nadrukkelijk niet om paraffinelichtjes met een patchoeli-luchtje.

Saskia begon met te onderzoeken wat er zoal in de regio aanwezig was, om vervolgens partijen die tot dan toe niets met elkaar te maken hadden, bij elkaar te brengen om samen iets te maken. Zo stuitte ze op lokale boeren in Zuidoost-Azië die bijen houden; het ging om een probleemgebied waar minderheden wonen die een steuntje in de rug goed konden gebruiken.

WOO investeert waar nodig, traint, coacht. De imkers produceren een hoogwaardige bijenwas, die van zichzelf aangenaam ruikt en bij verbranding niet walmt. In de stad worden daarvan, handmatig, ongeparfumeerde kaarsen gemaakt. Ook bestaat er een lijn waaraan geuren zijn toegevoegd, ontwikkeld door een gerenomeerd Europees parfumu-huis. In de nabije toekomst is het de bedoeling het assortiment uit te breiden met producten vervaardigd uit bijvoorbeeld bamboe of zijde. Bijzonder is dat de kaarsen worden gegoten in gerecyclede flessen, van-

daar de term *Bottle Candles*. Vuilnisvrouwen leveren de flessen en worden daarvoor uiteraard betaald. Er zijn zelfs hotels die wodka-, wijn- en bierflessen speciaal voor hen bewaren. Vervolgens snijden vakkundige glasbewerkers de flessen op maat en polijsten de randen.

Het begrip 'fair trade' associeer ik met rechtvaardigheid. Het hoeft niet mooi of lekker te zijn, als het maar eerlijk is geproduceerd. WOO geeft wel om mooi en lekker. Juist wel. Alles, zelfs de verpakking, al is ook die uit gerecycled materiaal vervaardigd, oogt perfect. Kijk maar op de site welcome2woo.com. Toch, hoe ongelooflijk het ook klinkt, door deze kaarsen te branden, van de subtiele geur te genieten, doe je 'goed' mee.

Saskia ziet nog werelden van mogelijkheden. De tijd is er rijp voor; 10 oktober is niet voor niets de Dag van de Duurzaamheid. Innovatief en tegelijk duurzaam ondernemen, met respect voor alle mensen die bij het productieproces betrokken zijn, heeft de toekomst. Goede doelen zijn goed, maar goed doen is beter, mag ze graag zeggen.

Goede doelen zijn
goed, maar goed
doen is beter, mag
ze graag zeggen